

TABOR

Posamezne številke: Ra-
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
delom naslednjega dne ter stane
mesečno po št. D 10.—, za ino-
temstvo D 15.—, dostavljen na
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroda se pri upravi TABOR
MARIBOR, Jurčičeva ulica 56.

Posamezne številke: Ra-
vadne Din —50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS pošiljaloval na-
čin št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 13. septembra 1922.

Številka: 206.

Pojasnilo.

V nedeljo 10. t. m. je bil tudi Ma-
ribor zastopan v Zagrebu na sestanku
javni delavcev. Časopisje »Slovenec«
in »Jugoslavija« sta v nedeljo tolma-
čila sestanek kot početak nove politike
naprednjakov v Sloveniji, ki zahteva
spremembo ustave. Slednje pomeni
gleda Slovenije po njih izjavljanju, eno
upravno enoto za vse Slovence v Ljub-
ljani in eno ljudsko zastopstvo, z dru-
gimi besedami en deželni zbor v Ljub-
ljani. Predno pridejo podrobna poro-
čila o sestanku, katere bomo stvarno
ocenili, zavijati je v orientacijo pri-
stave naše pokrajinske mariborske
organizacije demokratične stranke pi-
sarvo zgornjih listov, v kolikor poleg
stvari zasledujejo krivo informiranje
javnosti.

Pred vsem se ne sme izkoriščati
sestank, da je naperjen zoper politi-
ko demokratičnega kluba v narodni
skupščini in zlasti zoper osebo mini-
stra Svetozara Pribičevića, ker se ga
je udeležil in tam govoril dosedajni
načelnik demokratičnega kluba Ljuba
Davidović in odlični političar prejšnji
minister financ Voja Veljković. Gori
imenovano časopisje iz tega skuša iz-
vajati, da ti gospodje zasledujejo spre-
membo ustave v prid Hrvatski in
Sloveniji, da ne bi ostale razdelitve v
Sloveniji in samoupravnem oziru po
zakonu 26. aprila t. l., ki predvideva
tudi mariborsko pokrajino. Ti listi
gredo celo tako daleč, da hočejo po-
zdravljati v Davidoviću in Veljkoviću
neke angeli varuhe za zedinjeno Slo-
venijo nasproti srbskemu centralizmu
— slovenskih demokratičnih poslancev.
Da vidimo, ali uloga gg. Davidovića
in Veljkovića v zadnjih letih odgo-
varja temu stališču.

Gospod Voja Veljković, katerega
odlične sposobnosti jaz visoko cenim,
je bil oni finančni minister, ki je iz-
vedel zamenjavo dinarja in krome po-
relaciji 1:4 in zaradi katerega smo slo-
venski demokratični poslanci in mini-
stri od onega dela naše javnosti bili
skozi dve leti napadani, ki zdaj vidi v
Veljkoviću boljšega političarja glede
Slovencev nego v nas slovenskih de-
mokratih. Voja Veljković je oni iz-
med demokratičnih politikov, ki je bil
v vsem svojem dejanju ves čas izmed
vseh članov demokratičnega kluba naj-
manj Jugoslovan in ki je edini prote-
stiral v demokratičnem klubu zoper
imenovanje države kot Jugoslavije.

Gospod Ljuba Davidović je pa od-
krit Jugoslovan in brez dvoma tudi
velik prijatelj Slovencev. Toda doslej
ni bil prijatelj ideje posebne Hrvatske
ali Slovenije v sestavi države. Pri
odločilnem posvetovanju v demokrat-
skem klubu, ko sva dr. Žerjav in jaz
predlagala ustavno določbo, da oblasti
obsegajo do 1 milijona duš, je odbil
naš zahtevek s šaljivo opazko, da
hočemo Slovenci biti kakor Črnogorci,
ki imajo po dve rojstni letnici, da se
sklicujejo na višjo ali nižjo po trenut-
ni potrebi. Razumeti se ga je moralo
tako, da Slovenci hočemo 1 milijon kot
kot zgornjo mejo za številnost prebi-
valstva v oblasti, da bi opravičili, naj-
ostanemo vsi pod Ljubljano, ker ni u-
gotovljeno, da je v državi znatno več
nego 1 milijon Slovencev. Mi Srbi pa
plemenske Slovenije nočemo, ker no-
čemo niti take Hrvatske ali Srbije. —
Če se mi odločimo posebnosti Srbiji, ki
smo jo stoletje že imeli, morate se Vi
iz interesa celote naroda odreči Slove-
niji, ki je še nikdar ni bilo in ste jo
brez pooblaščenja skonstruirali v okt.
leta 1918. Gospod Davidović je glede
Hrvatske zmiraj vztrajal na oni politi-
ki, katero je zastopal Svetozar Pribiče-

Srbski kmetje v Mariboru.

Maribor, 12. septembra.

Danes z dopold. vlakom so ko-
nečno prišli v Maribor težko pričako-
vani naši bratje srbski izletniki. Spre-
mili so jih slovenski kmečki poslanci
gg. Rajer, Drofenik, Mermolja. Poz-
dravit jih je prišel tudi dr. Kukovec,
minister na razpol. in tukajšnji poslan-
ec. K sprejemu je došlo zastopstvo
vseh oblastnih in vseh slojev prebival-
stva, okrajni glavar, komandant me-
sta z več častniki, predsednik obrtne-
ga društva in razstavnega odbora,
ravnatelj zavodov, predsednice žen-
skih društev. Pozdravne govore so iz-
rekli župan Grčar v imenu mesta, dr.

Fran Rosina v imenu sprejemnega od-
bora, gosp. Gabrijel Majcen v imenu
kmetijske družbe in kmet Lipovšek
kot predsednik oblastne organizacije
kmetijske stranke. Srbski izletniki so
ginjeni sprejeli pozdravne govore in
je v imenu Srbov odgovoril njih kmeč-
ki vodja v prisrčnih besedah. Pov-
darjal je, da je pazljivost Slovencev
še presešla sprejem Slovencev v Sr-
biji in da so nam Srbi dolžniki. Gospa
Balanova je sprejela došle Srbinje
kot svoje goste, moški so se pa podali
v vinorejsko šolo na kratek oddih, da
potem vidijo obrtno razstavo.

Dogodki na bližnjem Vzhodu.

Padec Smirne in novo stanje orient-
skega vprašanja.

London, 11. septembra. (Izvir-
no.) Angleška vlada je sporočila fran-
coski vladi, da je konferenca za reši-
tev grško-turškega vprašanja v tej
obliki, kot je bila prvotno zamišljena,
vsled padca Smirne brezpredmetna. V
sedanjem položaju je potrebno, da se
temeljito uredi razmerje med Evropo
in Turčijo, to pa na ta način, da se
pripravi revizija severske mirovne
pogodbe. Konferenca bi se mogla se-
stati izza kratke predkonference v
Benetkah. Angleška vlada je v prvi vr-
sti interesirana na vprašanju morskih
očin in polaga važnost na to, da se v
Galipolu ohrani mednarodna vojaška
posadka.

Demonstracije proti Evropejcem v
Carigradu.

Carigrad, 11. septembra. (Iz-
virno.) Povodom turške zmage je pri-
redilo prebivalstvo veliko slavnost,
ki se je razvila v manifestacijski špre-
d po mestu. Kljub vsem policijskim
ukrepom je skupina manifestantov po-
škodovala več evropskih trgovin in
prostore grške misije. Bil pa je kmalu
zopet vzpostavljen red in mir. Oblas-
ti so ukrenile vse potrebno, da se
prepreči nadaljnji izgredi boljše-
vskih elementov, ki so baje povzročili o-
pisane incidente.

Angleški protektorat nad Palestino.

Jeruzalem, 12. septembra. (Iz-
virno.) Danes se je izvršila slavnostna
proklamacija angleškega protektorata

Nacionalistična omladina napadla ju-
goslovenske novinarje. — Mučen inci-
dent v Novem Sadu.

Beogradu, 12. septembra. (Izv.)
Iz Novega Sada poročajo o slede-
čem mučnem incidentu: Nacionalisti-
čna omladina v Novem Sadu je izzva-
la nov škandal. Novosadsko meščan-
stvo je priredilo na čast jugosloven-
skim novinarjem slovesni banket. Med
banketom pa je vdrla v dvorano sku-
pina nacionalistov, napadla žurnali-
ste, jih žalila in zahtevala, da se mora
zaigrati narodna himna. S tem so na-
cionalisti hoteli pokazati, da dvomi-
jo o patriotizmu novinarjev in da vidijo
v njih sovražnike države. Novinarji
brez razlike strank so najodločneje
protestirali proti tej nečuvni žalitvi.
Nastal je prepir in nazadnje gnječa, v
kateri je padlo tudi več revolverskih
streljav. Nekateri beograjski listi so
poročali, da je novinar Moša Pijade
streljal iz revolverja in ranih pred-
sednika nacionalistične omladine Je-
odjevića. Ta vest pa ni resnična, ker
se Pijade sploh ni udeležil tega ban-

nad Palestino. Neizraelske trgovine in
delavnice so bile v znamenje protesta
zaprte.

Jugoslavija in orientško vprašanje. —
Grki želijo, da zasedemo Solun.

Beograd, 11. september. (Izvir-
no.) V zvezi s polomom grške vojske
se v tukajšnjih industrijskih kro-
gih mnogo govori o tem, da baje Grki
v Solunu zaradi ublaženja notranjih
težkoč želijo, da zahteva jugosloven-
ski konzulat v Solunu od beograjske
vlade zasedbo Soluna. Jasno je, da je
ta želja naperjena proti četam Veni-
zelosa. »Tribuna« poroča iz Soluna, da
je kralj Konstantin sklenil odpovedati
se prestolu v korist prestolonasled-
nika. Ob priliki te izpremembe na
prestolu je pričakovati, da izbruhne v
Grčiji revolucija.

Možnost socialne revolucije na Grš-
kem. — »Tribuna« o položaju.

Beograd, 12. septembra. (Izvir-
no.) Današnja »Tribuna« piše: Z ozi-
rom na dogodke v Mali Aziji bi bila
dolžnost Jugoslavije, da si zavaruje
svoje meje in ohrani prost dohod do
Soluna. V primeru ako bi na Grškem
izbruhnila revolucija, bi imel ta korak
v večji meri socialen kakor pa politi-
čen značaj. Vsled tega moramo biti o-
prezni. »Preporod« objavlja proti
Stambulijskemu naperjen članek, v
katerem pravi: da mora Bolgarija v
primeru, ako bi hotela izkoristiti neu-
godni položaj Grčije v svojo korist,
računati s tem, da se mora na temelju
mirovnih pogodb na Balkanu ustvar-
jeni red za vsako ceno ohraniti.

Keta. Predsednik omladincev je bil
aretiran, a takoj po zaslišanju izpu-
ščen na prosto. Žrtev ni bilo, izvzemši
nekega natakarija, o katerem pa se je
ugotovilo, da ga je zadela kap. (Pri-
našamo to vest tako, kakor smo jo pre-
jeli in se k stvari še vrnemo, ko dobi-
mo poročilo naših tovarišev. Če se je
res zgodil opisani incident, ga je tre-
ba najodločneje obsoditi. Italijanske
metode političnega boja je treba že v
kali zatreti. Kako pač izgledamo pred
tujim svetom sprčo pojavov, ki nika-
kor ne pospešujejo naše konsolidacije?
Op. ured.)

BORZA,

Curik, 12. septembra. (Izv.) Pred-
borza: Pariz 40.55, Zagreb 1.70, Lon-
don 23.45, Berlin 35.4, Praga 17.50,
Italija 22.70, dolar 528½, Dunaj 0.00%
in 00.00 in sedem osmin, Budimpešta
23, Varšava 007½.

Ne pozabite naročnine!

vič. Mi slovenski demokrati smo proti
njegovi volji dosegli, da je parcelacija
Hrvatske bila taka, da ima zagrebška
oblast skoro en milijon prebivalstva,
dočim je g. Davidović odobral mno-
go manjše oblasti, namreč 8 starih hr-
vatskih županij.

Če to povdarjam, ni vzrok, da bi
odrekal onim, ki so brez sporazuma z
nami šli preteklo nedeljo v Zagreb, da
jih ne bi bila vodila skrb za ožjo našo
demovino, ampak glede g. Davidovića
moram z ozirom na prej omenjeno
dvomiti, ali je ta skrb večja pri njeni
nego pri slovenskih demokratičnih po-
slancih. Posebno pa moram dvomiti, ali
je to edini vzrok. Glavni motiv je, na
podlagi hrvatskega vprašanja sejati
nezaupanje proti politiki, ki nima za
Slovence manj zaslug nego g. Davido-
vić, to je Svetozar Pribičević. Delo zo-
per Svetozara Pribičevića nam ne mo-
re biti prav, ker mislimo, da sta ta
dva oba talenta našemu narodu jugo-
slovenskemu potrebna. Če mi ostane-
mo dani besedi zvesti, ko zagrebškim
izletnikom pripisuje gori omenjeno
časopisje motiv borbe za revizijo usta-
ve, služimo s tem po našem prepriča-
nju nesebično interesom svoje domovi-
ne. Mi smo hoteli, ko je bil čas zato,
rezervirati možnost drugačne razde-
litve države, tako da bi po volji večine
imeli eno ali dve slovenski pokrajini,
pa s tem nismo takrat prodrli. Tem
bolj opravičeno vstrajamo pri tem, da
zdaj ostane, kakor je, ker se bojimo,
da če začnemo rušiti komaj postavlje-
no zgradbo ustave, vidimo pač začet-
tek, ne vidimo pa — konca. Če pa po-
leg Ljubljane tudi ostane Maribor po-
sebnost pokrajina, ne vidimo v tem ni-
kakkega resnega pomisleka za bodo-
nost Slovencev, tem manj pa za rojake
naše namišljene mariborske pokraji-
ne. Isto mislimo o delitvi Hrvatske.

Svarim torej nasproti nam nepri-
jaznemu časopisju naše somišljenike,
da bi se dali begati z gonjo, ki se je v
nedeljo v Zagrebu začela. Priznava-
mo dobro vojlo vsem, ne damo pa ru-
šiti, kar je postavljeno, ker bi to ute-
nilo stati naš narod zelo mnogo, more-
biti njegovo — svobodo.

Oficirske in uradniške druginjske doklade.

Včerašnji beograjski listi priobču-
jejo komunikate Presbira o seji ministr-
skega sveta dne 6. t. m., ki se glasi: »Na
svoji včerašnji seji se je min. svet ba-
vil z vprašanjem materialnega položaja
oficirjev povodom predstojčega re-
šenja vprašanja o državnih nameščen-
cih. Sklenil je, da se pred predložitvijo
zakona o ustroju vojske povečajo speci-
jalne doklade oficirjev po skali in v iz-
meri, katero izdela minister vojne in
predloži min. svetu na odobrenje. Po-
trebne kredite za pokritje novih izdat-
kov bo zahtevala vlada od narodne
skupščine v njeni prvi seji.«

Tako kratki komunikate, ki izgledane-
dolžno, vendar pa mora pri globljem
proučevanju stvari vzbujati čudne ob-
čutke. Obupen krik gre zadnje dni skozi
vrste stotisocev naših državnih name-
ščenec, krik obupa nad bedo in po-
manjkanjem, nastalim vsled enormne
ga zvišanja cen življenjskim potrebšči-
nam v zadnjih mesecih in zlasti tednih,
krik nad nezmožnostjo, da živi pri do-
zdajnih prejemkih uradnik, državni na-
meščenece sploh, s svojo rodobno člove-
ka dostojno življenje. Saj je danes vsa-
komur, ki količkaj pozna razmere v u-
radniških rodbinah, znano, da sedanji
prejemki zadoščajo za dostojno prehra-
no k večjemu za polovico meseca, dočim
o obleki, obutvi itd. še sanjati ne sme.

Znano je dalje, da so oficirji bili že dozdaj neprimerno bolje dotirani nego uradniki v enakih činovnih razredih, pri čemur višje študije uradništva puščamo popolnoma iz vidika. Poleg že samoobsebi višjih plačah in doklad pa imajo oficirji še ugodnost neprimerno ceneje dobave živil, drv, itd. iz vojaških skladišč, dočim niti uradniške zadruga vsled sedanje gospodarske konjunktive uradništva ne morejo nuditi raznih življenjskih potrebščin veliko ceneje, nego se dobivajo v običnih trgovinah.

Sklep ministrskega sveta je z ozirom na ta položaj znak velike nepremišljenosti. Skleniti povišanje oficirskih prejemkov, ne da se istočasno stori principijalen sklep o nujnem zvišanju draginskih doklad za državne nameščence, pomeni usodepolno kratkovidnost naših državnihnikov. Zakaj ta postopek mora nujno izzvati v vrstah državnih nameščencev težko razburjenje, zlasti še z ozirom na izkušnje, ki so jih državni nameščenci že dozdaj doživeli glede tretiranja vprašanja pragmatike in vprašanja prejemkov državnih nameščencev. Izgubiti morajo v svojem nad vse obupnem položaju končno vero v to, da bi se njihovo vprašanje vzelo resno.

Narodni poslanec g. dr. Kukovec je na zborovanju uradnikov dne 2. t. m. v Celju in istotam na zboru zaupnikov dne 3. t. m. izjavil, da so se slovenski demokratski polanci sporazumeli, da bodo nemudoma z vso odločnostjo nastopili za takojšnje zvišanje draginskih doklad državnih nameščencev. Z ozirom na gori navedeno je nujno, da se ta akcija takoj izvede in da se vprašanje zvišanja uradniških doklad reši vsaj istočasno z tudi takoj s svojo vplivno besedo vmes vprašanjem zvišanja oficirskih prejemkov. Ne dvomimo, da bo g. dr. Kukovec posegel in da bo Demokratski klub že v prihodnjih dneh osvojil zadevo kot svojo ter jo potem svojih zaupnikov v vladi spravil čim prej v tek in v smer ugodne rešitve. Čakati se ne sme več — ako nečemo, da v najbližjem času izbruhne med obupanim uradništvom kriza, ki bi pomenila težek zastoj v celnem državnem življenju in poostrenje težke krize, v kateri se država že nahaja.

Politične vesti.

* »Slovenski Narod« in kravje kupčije. V številki 7. t. m. je »Slovenski Narod« pod nadpisom »v svojo obrambo« hudo zameril naš ožitek, da nima več svojega programa ter pravi, da mu je program obramba države, a razvidno je iz ostalih izjav, da to obrambo vrši z »rahlo« kritiziranjem demokratske politike, ki je vsled starinske lenobe postala mladinska, ki pa baje vodi v katastrofo. Konča z očitanjem kravjih kupčij. Pred vsem na to omenimo, da se je »Slov. Narod« s tem le izognil odgovoru, stvarnemu odgovoru in opravičbi na našo opazko, da je o razpravi o organizaciji mariborske oblasti edini izmed slovenskih listov žaljivo pisal. Ta žalitev, ki jo vsakdo v mariborski oblasti občuti, je bila v tem, da je zoper uvedbo uprave za mariborsko pokrajino navajal kot vzrok finance. Kakor če bi bilo brez stroškov, kar je v Ljubljani. Vsaka uprava stane, stroškov pa ne odklanja, kdor hoče imeti upravo in dobro upravo višje ceni nego zanjo potrebne izdatke. Celi narod po svoji ustavotvorni skupščini je pa predvidel lokalne uprave, o katerih je bilo v našem listu govora. Od organa, četudi mu je smoter »rahlo« kritiziranje demokratske politike, ki pa pravi, da brani državo pred katastrofo, moremo pričakovati, da se ne norčuje iz prebivalstva dobre polovice Slovenije, ker bodo mu tukaj drugače vse stranke složno povedale, kar mu gre. Tu si »Slov. Narod« ne bode pomagaj iz zadrege niti s pogrevanjem kravjih kupčij. S tem seveda spet misli, da ni zanj najboljšje izročiti pozabljenosti, kar je zagrešil v Kamnaričevih gonji. Dr. Susteršiču bi v časih najljutejših strankarskih borb bil »Slov. Narod« prihranil take surovosti, kakor jih ni ministru svoje stranke in svojega mesta Ljubljane. Poslanec socialistične stranke dr. K., ki ni niti oseben niti politični prijatelj demokratskih politikov, je izjavil, da to, kar je počenjal v zgornji zadevi »Slovenski Narod« in njegovo ozadje, nima primere v politični zgodovini. Zato naj se na naše politične očiške »Slov. Narod« ne skriva za »rahlo« kritiziranje in za kravje kupčije. Če bi to doslovno vzeli, morali bi ga opozoriti, da je on dal še pred malo dnevi mesta obrambi kravjih kupčij g. min. Puelju, ko se mu je krivica godila. — Verujemo, da bi bil pripravljen braniti tudi še enkrat kravjo kupčijo Windischgrätzove vile. Te stvari nikam ne peljejo, saj je g. dr. Majaron v številki »Slov. Naroda« ob 70letnici našega dičnega dr. Ivana Tavčarja bolešno obtožil svoječasnno spletko zoper samega idealnega dr. Tavčarja, ko so ga z grdo ovadbo koristolovstva hoteli spraviti narodni sovražniki po krivici ob advokaturu in ga uničiti. Krivičen ožitek se pripeti najboljšemu. Zato je boljše, da polemizujemo s političnimi argumenti.

* Ljubljanska bankarska polemika. Mi v provinci že mesece moramo uživati neokusno polemiko ljubljanskih listov o zasluhkih. Ljubljanci vseh barv bi lahko to opustili, ker z medsebojnim očitanjem le obračajo pozornost pokrajine na sebe in na ljubljanski materializem. Dr. Susteršič je povedal mnogo o blagoslovljenem delu klerikalnih denarnih organizacij, samo o demobilizacijskem blagu še ni govoril. O socialistih, njih državnih oblačilnicah o prihranjenih, potrošenih in nikdar državi vrnjenih kreditih itd. itd., ki gredo v grde milijone, se tudi mnogo zna. Pri naprednjakih je pa le to novo, da so doslej le starejši rodoljubi lahko s častjo zaslužili pri

»narodnih« zavodih, dočim je bilo nečastno, če bi se vsilil kot konkurent tudi kak »mladin«. Zdaj grize gospodo okoli »Slov. Naroda« zavisti, da so tudi madini na njih okus prišli. To je danes splošna sodbja o neokusnih debatah v ljubljanskih dnevnikih. Rajši privoščimo ti bankarski gospodi tih užitek njih vsakovrstnih zasluhkov, in starinskih in mladinskih nacionalizacij, glede katerih si roke podajajo, nego da nam prinašajo zmiraj nove afere, ki nas nič ne prepričujejo, da so eni boljše od drugih.

* Stanovanjska beda in mariborska oblast. »Slovenski Narod« je ves iz sebe, da bi v neko hišo v Gosposki ulici v Mariboru prišli uradi za posebno oblastno upravo, ker se stranke, ki so v hiši, s tem ne strinjajo. Iz Beograda pa izvemo, da neprenehoma iz nevidne strani prihajajo tja poročila, da v Celju ni prostora za upravno sodišče, v Mariboru pa ne za pokrajinsko upravo, v Ljubljani da je na vsega preveč. Mestna zastopa celjski in mariborski bosta prišla v položaj, da bosta plačala račun za to gonjo pred volilci, če kmalu ne bosta meročajno teh birokratskih spletk ovreli. Če poklicani pirokrati mislijo, da za njih imena ne vemo, se motijo. Naj pazijo, da jih ne odnese burja ljudske nevoľja.

Dnevna kronika.

— Glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila v nedeljo dne 10. t. m. v Ljubljani. Otvoril jo je prvomestnik Andrej Senekovič, ki je pozdravil navzoče oficijelne predstavnike. V svojem govoru je naglašal pomen družbe v sedanjih razmerah. — Apeliral je na naše ljudstvo, naj obnovi delo v prid CM družbi, ki je slejkoprej potrebno, saj moramo skrbeti za rojake, ki so ostali pod tujim jarmom. Na to sta skupščino pozdravila dr. B. Senekovič v imenu mestne občine ljubljanske in češkoslovaški generalni konzul dr. Beneš. Narodni poslanec dr. V. Kukovec je pozdravil skupščino in opozarjal na velik pomen obmejnega šolstva. Tajnik inž. Mačkovešek je poročal, da je družbino delovanje v zadnjem času postalo živahnije; sedaj deluje 101 podružnica, družbini dohodki pa so se podvojili. — Navsezadnje je formuliral družbino razmerje »Jugoslov. Matic« sledeče: Družba sv. Cirila in Metoda ima delokrog kot svojčas »Schulverein«, »Jugoslov. Matica« pa onega »Südmarkes«. Blagajnik A. Hudovernik je dejal med drugim: Motite se če mislite, da se Nemci, naši najhujši politični sovrazi od nekdanj, ne brigajo več za nas. Tudi zadnja vojna jih ni spametovala in še vedno mislijo na to, kako bi zgradili nemški most čez naše ozemlje do Adrije. — Na to so bili per acclamationem zopet voljeni: dr. E. Dereani, inž. Janko Mačkovešek, dr.

Fran Vodopivec in ravnatelj Fr. Voglar.

— Novinarski kongres v Subotici. Subotica, 9. sept. Danes dopoldne nadaljevanje kongresa. Na dnevnem redu so nova pravila Udruženja, izdelana od g. Kresimira Kovačiča, oziroma od zagrebške sekcije Udruženja. Nova pravila predvidevajo več avtonomije sekcijam nego dozdajna. Glede sodeža Udruženja predlaga zagrebška sekcija, da ga določi vsakoletna glavna skupščina, Beogradčani pa, da se kot sedež določi Beograd. Beogradski novinarji so pripravili izjavo, da zapustijo kongres, ako bi se sprejel zagrebški predlog. Pojavi se kompromisni predlog, ki določa Beograd kot sedež Udruženja, dovoljuje pa možnost, da glavna skupščina določi po potrebi drug sedež. Vsled intrasigentnosti beogradskih novinarjev sklone zagrebška sekcija, da se odtegne od glasovanja in prepusti odločitev članom ostalih sekcij. V imenu ljubljanske sekcije podpre njen predsednik Smolej kompromisni predlog, ki pa pri glasovanju pade z 57 glasovi proti 60 glasovom, ki so odločili za Beograd kot stalni sedež, ker se je zagrebška sekcija z 80 od 203 navzočih glasov odtegnila glasovanju. Ostala pravila se sprejemajo malimi spremembami. V popoldanski seji se izvrši volitev novega upravnega odbora. Pred volitvami je zagrebška sekcija podala izjavo, da odklanja vsako odgovornost za delo nove uprave, vsled česar se odtegne glasovanju in tudi odklanja za vse svoje člane vsakršno kandidaturu. Zbog tega se izvrši volitev brez sodelovanja in tudi enega dela ljubljanske sekcije. Predsednikom je izvoljen nar. poslanec Stojan Protič, I. podpredsednikom Fr. Smolej (ljubljanska sekcija), II. podpredsednikom Klicin (Novi Sad), I. tajnikom Jovanović, II. tajnikom V. deb, blagajnikom Vučević, odbornikom Kobasica, Lampel in Ilić. Sprejme se nov poslovnik Udruženja. — Član češkoslovaške novinarske organizacije Čvančara poda temeljit referat o novinarski konvenciji med Češko slovaško in Jugoslavijo. Predlaga skupno novinarsko informativno pismo, skupne novinarske kongrese in ustanovitev novinarske šole. — Jutri zjutraj odhajajo novinarji v Sombor, kjer se kongres nadaljuje.

— Vazna naprava Južne železnice. Približno čez en mesec bo uprava Južne železnice otvorila na Koroškem kolodvoru v Mariboru postajo za razsvetljavo osebnih vlakov s plinovim oljem, ki bo edina te vrste v Jugoslaviji. V prejšnji Avstriji so bile take postaje samo na Dunaju in v Inomostu. Zato je treba pozdraviti dober namen Južne železnice, ker bo nova naprava eminentnega pomena za jugoslovenske proge Južne železnice. Stroški bodo iznašali čez en milijon, zato pa bo odstranjena dosedanja slaba razsvetljava osebnih vlakov.

Nekaj o

„REVIZORJU“

(K današnji vpriporitvi v Mariboru.)

Revizor je dober znanec ruskih in neruskih odrov. Povsod vzbuja obilo zabave in smeja kakor Molierove komedije. »Revizorjeva« vsebina je tako preprosta kakor njegova nekoliko zastarela tehnika.

V nekem pokrajinskem mestu se pojavi vest, da prihaja revizor iz Petrograda. Nihče ne ve za njegov prihod, ker potuje incognito. Krivičnih in nekrivičnih uradnikov tega mesta se poloti neznanjski strah pred revizorjem, ki ga še niso videli v tem mestu. Takrat pa sporoče mestnemu poglavarju, da se nahaja v tamošnjem hotelu mlad človek elegantnega vedenja, v katerem takoj spoznajo pričakovane revizorja. Ta tujec je petrogradski lahkoživček Hlestjakov, ki je potratil zadnji denar in se ravnokar nahaja v hudi denarni zadregi. V trenutku, ko pričakuje, da ga zapro zaradi neplačanih dolgov, pride k njemu odposlanstvo z mestnim poglavarjem na čelu. Hlestjakov ne ve, odkod ta nenadna čast; njegove protislovne besede pa si mestni poglavar razlaga tako, kakor da hoče briljant »revizor« odvrniti od sebe sum, da bi bil res re-

vizor. Hlestjakov ni neumne glave, pa se kmalu zivi v svoj položaj. Preseli se v poglavarjevo hišo, obišče razne državne zavode in se za častiti od preplašenih uradnikov. Najkomičnejše je 4. dejanje, ko Hlestjakov sprejema predstojnike teh uradov in zaslišuje razne mešane, ki se jim je zgodila krivica; pri vsakem pa si »izposodi« par sto rubljev. Po »avdijencah« si dovoli še ljubavno afero in se zaroči s hčerko presrečnega mestnega poglavarja. Ko pa začuti, da je njegovih pustolovščin dovolj, si da najeti na stroške mestne blagajne konje in voz ter se odpelje k staršem, da »uredi neke reči pred poroko«. Po njegovem odhodu se zbero mestni veljaki, da poglavarju čestitajo na izredni sreči, ki je zadela njegovo obitelj. Ko se poglavar in njegova soproga topita v svoji sreči in domišljini vzvišenosti nad ostalimi meščani, prihihi poštar, katerega diči ta službena čednost, da odpira tuja pisma. Poštar prebere pismo, ki ga je pisal »revizor« svojemu prijatelju. V tem pismu Hlestjakov primerno karakterizira mestne mogotce in zabeljuje svoj opis s prav neprijetnimi opazkami. Sedaj sledi prizor, ki je tako komičen, da prehaja v — tragičnost. Mestni poglavar, ki je veljal za najbriljantnejšega moža daleč naokoli je v taki zadregi, da se gledalec kar smili. Višek komične napetosti pa

doseže »Revizor« čisto na koncu. To je takozvani nemi prizor, ki ga povzroči orožnik, naznanjačjo propaden veljakom, da se je v mestu pojavil — resnični revizor. Ta nemi prizor spada med nesmrtno scene.

O zgodovini »Revizorja« pripoveduje dr. I. Prijatelj v svoji lepi knjigi: »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma:« »Po nepopisnih težavah z igravci, raztezajočimi neizmerno preprosto, dobrodušno jedko dikejo v karikaturu, po dolgotrajnem otepanju s cenzuro, katere je Gogoljevo nesmrtno delo rešil sam car, se je približal oni v Rusiji spominski 19. februar 1. 1836., ko se je v Aleksandrovskem gledališču prvič igral »Revizor«, izvirna komedija v petih dejanjih. Anenkov popisuje vtisek prve predstave takole: »Po prvem dejanju se je brala na obrazih vseh poslušavcev nekakša desorientiranost, rastoča od dejanja do dejanja. Publika, ne navedena tako resnične življenjske satire, je mislila, da ima pred očmi spretno izmišljeno farso: poizkušala se je smejati, a je nenadoma zopet utihnila. — Vse je vedno bolj obvladovala intenzivna pozornost, kažoča, da se godi na sceni nekaj važnega, kar grabi za srce. Po zvršetku predstave se je vsega občinstva polastila sveta indignacija: »To je nezasišlanost, obrekov — far-sa!« Ves Petrograd je šumel in se

zgražal — in letal vsak dan na predstavo. Car Nikolaj, ki je bil sam pri premieri, pa je ploskal in se smejal od sreca. Svetoval je ministrom, naj gredo gledati »Revizorja«, kakor pripoveduje Nikitenko. Po predstavi je baje rekel: »Ta igra ni kar tako; vsak je dobil svojo lekcijo, jaz pa največjo!«

Oficijelni kritiki so seveda hudo udarili po Gogolju, češ, da je osramotil rusko uradništvo. Bili so pač bolj pa-peški kakor papež sam. Vzlic vsemu spiesbürgerskemu zgražanju, da se je ruski pisatelj osmelil na tako »pro-fan« način sponorčevati iz uradništva, je bil uspeh »Revizorja« tako velik, kakor dotlej še nobenega ruskega dela. Vse je govorilo o »Revizorju« in kmalu so ljudje odkrivali v svoji bližini osebe, ki so bile podobne posameznim tipom iz »Revizorja«. Toda »pravoverni« lakaji javnega mnjenja niso hoteli odložiti svojega biča. Gogolj se je čutil dolžnega napisati nekak komentar k svoji komediji. Ta dodatek je spisan v dramski obliki in nosi naslov: »Teatralnij razjezd posle predstavljivanja novoj komediji. V tej fini enodejanki, vršeci se pred gledališčem je »genijalno narisal različne tipe gledališkega občinstva. Večina nima svoje sodbje, kvčjemu kak prost človek jo ima s pogumom vred. jo izraziti v svoje. Večina slepo ponavija, kar je kje velo na uho. Nazad-

— **Zalostna smrt mladega razgaja.** Komaj dvajset let stari Franc Germave, kočarski sin iz Sp. Dupleka, je imel letos že dvakrat opraviti s sodnijo. Prvikrat meseca februarja, ko je na neki gostiji v Završki vasi smrtno nevarno poškodoval hišnega gospodarja in bil radi tega obsojen na pol leta težke ječe, a je postal deležen zadnje amnestije. Komaj je prišel iz zapora, je še meseca junija smrtno poškodoval gostilničarja Pristovnika v Hočah. Zadnje dni meseca avgusta je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora. Ni dolgo vzdrljal, kajti že preteklo soboto 9. t. m. se je tepel s fanti v Zg. Dupleku, toda tokrat jo je izkupil. Dobil je po glavi tako močen udarec s kolom, da se je nezavesten zgrudil na tla in je drugi dan v mariborski bolnišnici umrl.

— **Nepopolniji tat.** Tomaž Zorjan iz Sv. Miklavža pri Ormožu je že polovico svojega življenja presedel v zaporu. Komaj 40 let star je bil že dvajsetkrat kaznovan, med tem 13-krat zaradi tatvine. Po zadnji prestani kazni treh let težke ječe se je meseca maja vrnil domov, in je nadaljeval s tatvinami. Izvršil je več vlovov pri raznih posestnikih v ormoškem in ptujskem okraju. Meseca julija je pobegnil iz zaporov ormoške sodnije, toda prve dni septembra je bil po novih tatvinah zopet aretiran in oddan okr. sodišču v Mariboru, kjer čaka na zaslužen kaznen.

— **Krvava nedelja.** Preteklo nedeljo so se vračali trije šentlenski fantje Karol in Jožef Belec ter Jakob Gorjup iz Ruš proti domu. Med potom so juckali in peli. Ko so šli mimo Škerjeve hiše v Močni, jim prideta nasproti dva domača fanta, viničarski sin Karol Ribič iz Zamarkove in kmetski sin Jožef Breznik. Karol Ribič pozdravi šentlenske s običajnim »večernim pozdravom« auf-biks in se postavi pred najbližjega in ga pogleda ostro v oči. Ko so vprašali, kaj hoče od njih, je nastalo kratko prerekanje, tekoma katerega je Karol Ribič potegnil iz žepa dolg kuhinjski nož, zaletel se proti nasprotnikom in naglo zaporedoma zabodel vse tri v prsi. Nato je krvav nož vrgel v stran in zbežal za svojim tovarišem Breznikom v bližnjo hišo, kjer si je umil krvavo desnico. Smrtno zadet je bil od kuhinjskega noža Jožef Belec, ki je kmalu časa po napadu umrl, ostala dva sta bila težko ranjena. Kakor se poroča, je drugi dan umrl še drugi napadeni kot žrtev zverinskega napada, dočim se tretji bori s smrtjo. Karol Ribič šele 19 let star viničarski sin, je bil radi zlobne poškodbe tuje lastnine že večkrat kaznovan. Postal je morilec, ne da bi svoje žrtve sploh kedaj poprej videl, iz same ponočnjaške surovosti.

— **Turki zavzeli Smirno.** Brezlična brzjavka iz Smirne javlja, da so Turki zasedli Smirno.

aje nastopi sam pisatelj, da zagovarja edino pozitivno in pošteno postavbo svoje komedije — smeh, ki ni nič nizkotelega, ampak nekaj zdravega, skrivajočega na svojem dnu spoznanja. (Dr. Prijatelj, c. s.).

Poznejše, realistično pokolenje je šele spoznalo, da »Revizor« ni sama komedija, pisana za smeh in zaradi smeha, ampak da je Gogol pokazal z njo svoje novo, realistično pojmovanje literature. Gogol je s svojim genialnim talentom zajel sliko sodobne birokratične Rusije in jo predstavil v vsej njeni nagoti. Razgalil je bolne strani ruskega uradniškega aparata in jih hotel zdraviti s smehom, parodijo. Tako je dobil »Revizor« nov pomen, zakaj postal je nekako bojno sredstvo one generacije, ki je dočela za prepoved politične in literarne Rusije...

Gogljevo duševno življenje je v poznejšem času krenilo na drugi tir. Iz prvega ruskega realista je postal mistik, verski spokornec, ki je sežigal svoje spise kakor nekoč Boticelli svoje profane slike. Ali »Revizor« je vsako leto znova razveselil ruska srca in nikdo ni mislil na mračnega, pošlabnega Gogolja, ki je končal nesrečen in sprt z vsem svetom. Vsem je plaval pred očmi avtor veselega »Revizorja« in »Mrtvih duš«, obeh najlepših del o ruski birokraciji.

— **Oporoka kralja Petra.** V soboto popoldne je bil v Beogradu odprt testament rajnega kralja Petra I., glasu katerega zapuščajo svojim trem otrokom kralju Aleksandru, kraljeviču Juriju in kraljici Heleni enakomerno svoje imetje.

— **Koroške proge.** Nedavno je bila odvrnjena težka železniška nesreča pri Fali. Vsled službenega nesporazuma bi bila skoraj trčila brzovlaka št. 409 in 410. — Dne 7. t. m. je padla na tir med postajama Vuzenica-Dravograd velikanska skala in ga popolnoma razdejala. To se je zgodilo po noči in je bil tir še pred prihodom vlaka popravljen, tako da ni bilo nobene nesreče.

Z razstave.

Anica Ašičeva: **„Vesna“, ženska obrtna šola v Mariboru.**

Pri obrtni razstavi ima svoje oddelek tudi »Vesna«, ženska obrtna šola. Kaže nam vezenine svojih učenk. Zastopana so narodna dela s slovenskimi hrvaškimi srbskimi in češkimi motivi. Največja pozornost se je polagala na slovensko pečko vezenino, ki se da uporabiti v najfinejših tehnikah in učinkuje mirno in dragoceno, da je lahko kras vsakemu najfinejšemu salonu. Tudi moderne tehnike so zastopane od drobnega gobelina, bisernega dela, slikanja z iglo do dela z volno v krepkih barvah po lastnih osnutkih deklet, kakor kažejo risbe.

Ali vezenje je v ženski obrtni šoli za zdaj le še stranska panoga. Hočemo jo izpopolniti če mogoče še tekom letošnjega šolskega leta. Glavni panogi pa sta šivanje perila in oblek v zvezi s splošno obrtno izobrazbo. Dekleta se učijo razven šivanja tudi samostojnega priktrojevanja in dekorativnega risanja, tako da se jim izpolni okus in lahko po svojem predvaru sestavljajo in okrašajo obleke čisto individualno, tako da niso navezane samo na različne žurnale in trgovine, ampak so s svojim okusom in svojim znanjem v stanu same ustvarjati kaj novega. Poleg delovnega pouka se poleg velika važnost na splošno obrtniško izobrazbo. Predmeti v šoli so: računstvo, obrtno knjigovodstvo, obrtno spisi, gospodinjstvo, tvarinslovje, nauk o kostumih. Šola nudi torej najpopolnejšo obrtniško izobrazbo in privede nčenke v razmeroma krajšem času do kruha, kakor uk v delavnicah. Z letošnjim 3. letom se otvori III. letnik obrtne šole, atelje. Tu se dekleta še izpopolnjujejo v izobrazbi, delo pa je samo praktično. Sprejemajo se naročila in izvršujejo se dela od najpreprostejšega do najfinejšega. Zasluzek se porabi deloma v šolske namene, deloma pa ga dobe učenke.

Šola ima namen, vzbuditi v dekletih spoštovanje in ljubezen do dela, jih v svoji stroki temeljito izobraziti, in jim nuditi v kolikor mogoče kratkem času možnost, si ustvariti lastno eksistenco. Zato šola dekletom ravno v današnjih težkih časih najtopleje priporočamo.

Vpisovanje v šolo je 11., 12. in 13. septembra od 10. do 12. ure v »Vesni«, Aškerčeva ulica 6.

Vinska razstava v Mariboru.

Največjo atrakcijo na mariborski pokrajinski razstavi (od 8.—17. 9. t.) tvori vinski paviljon vin. in sadjarškega odseka slov. kmet. družbe v Mariboru. Tukaj je razstavljeno od 80 producentov, vin. zadržug in vinskih trgovcev blizu 200 raznih vin iz vseh okolišev mariborske pokrajine (bivše Sp. Stajerske). Na podlagi razstavnega kataloga si lahko vsak poišče vrste vin, za katere se posebno zanima.

Razstava je najbogatejša zbirka vin, ki jih je Slovenija do sedaj sploh videla in nobeden strokovnjak, oziroma vinski trgovec ne bi smel zamuditi prilike obiskati jo, ker nudi toliko zanimivega in interesantnega materiala, kakor ga še sploh ni bilo nikjer nakopičenega.

Vsa vina so se pred otvoritvijo razstave komisijonelno preskusila in ocenila. Preskušnja se je vršila po vinskih okoliših. Vsa vina so se razvrstila po kakovosti in dejanski vred-

nosti v pet kategorij in sicer: 1. V navadna namizna vina, 2. v boljša namizna vina, 3. lažja za buteljke sposobna vina, 4. boljša buteljska vina in 5. vinske specialitete.

V prvo kategorijo se je uvrstilo 12%, v drugo tudi 12%, v tretjo 18%, v četrto 25% in v peto 33% vseh razstavljenih vin. Med specialitetami spadajo pod razstavno številko 3, 4, 5, 6, 8 in 9 razstavljena vina Clotara Bouvierja v Gornji Radgoni; nadalje 18 in 19 vin. zadruge »Ljutomerčan« pri Sv. Bolfenku; 25 Antona Puklavca v Mariboru; 33 Gjuro Valjaka v Mariboru; 42 in 43 Franca Zemljiča v Mariboru; 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51 in 52 Frica Zemljiča v Ljutomeru; 62 Gašpara Gaubeta v Špičniku; 67 Uprava Jarenski dvor; 80 Ignaca Supaniča v Vajgenu; 90 in 91 Miška Brendiča v Spuhlji; 98, 99, 100, 101, 102 in 103 Franca Osterbergerja v Ptuj; 104, 106 in 108 Uprave posestev štaj. hranilnica v Podlehniku; 114 »Vinarice« d. d. v Ptuj; 119 Antona Lipovška v Šmarjeti o. P.; 120 J. R. Pfrimerja v Mariboru; 130 Srečka Robića v Limbušu; 148 Antonije Jagodič v Šmarju p. Jelš; 149, 150 in 153 Vinarskega nadzorništva v Mariboru; 161 Jakoba Zadravca v Središču; 163 Otmara Dirmayerja v Ormožu; 166 Roberta Kossara pri Sv. Bolfenku; 174 graščine Vel. Nedelja; 176 in 177 Adolfa Stamen v Ormožu; 195, 196 in 197 Franca Miheliča v Zavrču.

Preskušnje vin posameznih kategorij ter določitev najboljših vrst v posamezni kategoriji še niso dovršene in se naknadno objavijo.

Mariborske vesti.

Maribor 12. septembra 1922.

m Zanimivi brošura o mariborski oblasti. G. dr. Jokej Stefančič, bivši dobrovoljec, sedaj komisar agrarne direkcije v Mariboru, je izdal te dni v lastni založbi brošuro: Naša domačija Misli dobrovoljca o osnovi oblasti. (Motto: Bodimo ljudje dobre volje!) O tem zanimivem spisu prinesemo natančnejši referat, za danes ga le priporočamo v čitanje vsem, ki se zanimajo za naše politične probleme.

m V slovenski cerkvi nemška pridiga. Iz občinstva smo prejeli: Romarji, ki so minule dni na praznik Male gospe ob šestih popoldne napolnili takozvano »slovensko cerkev«, so bili kaj iznenadeni, ko so slišali nemško pridigo. Nekaj časa so poslušali, nato pa so začeli odhajati. Pridigar je bil očividno v zadregi, a kaj si je hotel: Cerkveni birokracij zahteva ob tem času nemško pridigo. Sicer pa naj se romarji potolažijo — pristavlja naš opisnik — ter naj počakajo kakšnega katoliškega shoda, tedaj bo zopet teklo vse v maternem jeziku.

m Odbor Pokrajinske obrtne razstave priredi v četrtek 14. t. m. ob 20. uri v kazinski dvorani svečani koncert v čast gostom. Spored: Luki Jožef Trio. Paganini Nicolo: Koncert na gosli D-dur. Smetana Friderik: a) Minueta sreča; b) Češka veselica klavir solo, Trio g-moll; Wieniawski H.: Souvenir de Moskau; Ševčik O.: Holka modrovka, violin-solo. Trio izvaja: virtuosinja Nina Barvitišova, prof. Vopič in prof. Comelli, Zdena Barvitišova-Čihova, virtuosinja na gosli iz Prage izvaja solo točke na violini.

m Zdravniško društvo v Mariboru ima v soboto 16. septembra 1922 ob 13. uri v hotelu »Zamorec« v Mariboru odborovo sejo, na kateri se bodo obravnavale zelo važne zadeve. Odborniki in člani društva se vabijo.

m Svengalijev večer. Jutri, v sredo dne 13. t. m. priredi mariborskemu občinstvu dobro znani telepat g. Svengali na splošno zahtevo še en večer telepatije in sugestije z novimi atrakcijami. Vstopnice se dobe v predprodaji v sredo od 3. ure pop. dalje. Vstopnina kakor navadno.

m Koroški klub se vabi na sestanek v sredo dne 13. 9. 1922 ob 8. uri zvečer v posebni sobi v gostilni Holzknecht v Vetrinjski ulici. Pridite vsi, ker se gre za važno orientacijo v koroškem vprašanju.

m Glasbena Matica Maribor nas prosi za objavo sledeče vesti. Pevske vaje moškega pevskega zbora so se že pričele. Vse cenjene člane tem potem enkrat opozarjamo, da je reden

obisk pevskih vaj obvezen za vse člane brez izjeme in se izostanji od vseh kot ene vaje opraviči le v obzira vrednih slučajih. Pevske vaje se vrše do preklica redno vsak turek in petek. Prihodnja vaja se vrši v petek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih. Odbor.

m Sokol Studenci pri Mariboru vabi vse svoje članstvo na izredni občni zbor, ki se vrši v sredo dne 13. sept. ob 7. uri zvečer v Sokolskem domu. Dnevni red: 1. Spopolnitev odbora, 2. slučajnosti. Pridite vsi! Zdravo!

m Poslovilni večer g. Šimenca. V petek dne 15. sept. 1922 se poslovijo od mariborskega gledališča priljubljeni operni tenorist g. Mario Šimenc. Spored je razviden iz lepakov; iz prijaznosti sodelujeta g. kapelnik Plečič in g. Boris Arhipov, operni pevec. Spored je vrlo zanimiv in mnogovrsten. G. Šimenc je tako dobro znan mariborskemu občinstvu, da nam ni treba posebej opozarjati na pomen njegovega poslovilnega večera. Upamo, da bo naše občinstvo priredilo priljubljenemu tenoristu lepo in častno slovo.

m Mariborska kočna na Pohorju je dobila novega oskrbnika. Upamo, da bo nov oskrbnik spravil kočno na tako višino, kakor si to želi vsak pravi planinec.

m Kavarna v mestnem parku. Pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure. Salonski orkester.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. Dnevno koncerti.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 12. sept. »Revizor«, izv. — Premijera.

Sreda, 13. sept. Zaprto.

Četrtek, 14. sept. »Poljska kri«, izv.

Petek, 15. septembra: Poslovilni večer g. Šimenca.

Sobota, 16. septembra: Običan čovek. Izv. Premijera.

Opozarjamo na današnjo dramsko premijero »Revizor«, ki je brezdvomno eno najboljših del svetovne literature.

Kultura in umetnost.

Otvoritev sezone. V soboto se je vršila prva predstava v novi sezoni. Kakor znano, je bila za otvoritev izvoljena Smetanova »Prodana nevesta«, ki smo jo videli že lansko leto na našem odru. Vloge so ostale v splošnem neizpremenjene; posamezni igralci so se potrudili, da jih podajo kar najbolje, in to je dalo celi igri nekaj reprezentativni, res uvodni ton. Občinstvo je tokrat napolnilo gledališče, celo lože so bile skoraj vse zasedene. Naj bi to bilo znamenje večjega zanimanja za naše gledališče, katerega gmojni polom bi bil sramoten za ves slovenski Maribor in huda nezaupnica kulturnim silam našega življa. V nedeljo je bila druga predstava »Prodane neveste« ob znatno slabšem obisku.

JDS.

Jutri, v sredo zvečer je v Celju seja načelstva mariborske oblastne organizacije Demokratske stranke zaradi sklicanja zbora zaupnikov o zagrebškem sestanku javnih delavcev.

Sokolstvo.

o I. Jugoslov. vsesokolski zlet v filmu. Prvi mariborski bioskop bo do proizvedel navedeni zlet v širši obliki v četrtek, petek, soboto in nedeljo tega tedna, na kar opozarjamo članstvo, prijatelja sokolstva in občinstvo. Slike so izborne in kažejo najaktualnejše točke zletnih dni. Podrobneje povedo lepaki.

o Sokolska prireditve v Hočah. — Prijatelj lista nam piše: Takole včasih pada beseda, češ, da se naša okolica še vedno ni mogla otresti mrtvila in da manjka v današnji materijalistični dobi idealn. ljudi, ki bi vodili in bodrili ljudstvo za sokolsko misel. Pa

sem se že nekaterikrat prepiral, da so take govorice kar enostavno izvir iz trte, ali pa bazirajo na zelo, zelo površnem opazovanju. Pretekli teden vidim semintje kak ponižen lepak, ki vabi na veselico, katero priredi Sokol, par skromnih vrstic v »Taboru« — torej zopet brez vse bombastične reklame. Tako me je na praznik kljub temu zanesla noga v Hoče. Dvorana v tamnošnji zgradbi sokolskega doma, ki je služila nekoč zadružni mlekarji, je bila kmalu polna. Z napetostjo smo pričakovali, kdaj se dvigne zastor ljubkega in kaj okusno ozaljšnega odra. Motrimo slavnostno razpoloženje iz opazovanja nas vzdrami glas zvončka. Oči vseh so uprte v belo platno. Na odru stoji br. Čiček. Govori o Fügnerju. O ozračju, v katerem je Fügner zrastle, o idejah Tyrševih, o požrtvovalnosti Fügnerjevi. In te dni obhajamo 100 letnico Fügnerjevega rojstva. Pa smo napeto poslušali to razlago nad vse veličastnega poglavja iz sokolskega evangelija. Povedati zna, br. Čiček, to mu moramo vsi priznati. Je tudi žel zaslužen pohvalo, le žal, da je imel za svoj temperament in pesniško nadahnen govor vse premalo poslušalcev. Saj smo videli znanca celo od Sv. Marije na Dr. polju in tudi od drugod, a kje so tičali Mariborčani? Sledili sta burki »Dve tašči« in »Če sta dva«. Lepo sta se obnesli. Tudi tu so se vsi potrudili. Marsikomu se je poznalo, da ni prvi na odru. »Gospa s kumaro« in »g. pl. Jurkovič« sta bila v nekaterih momentih celo nad diletantsko povprečnostjo. Kaj naj rečem o veselici? Upam, da je uspela tudi gmotno tako, kot so prireditelji pričakovali, saj ima tamošnji blagajnik težke borbe, kako naj poravnava dolgove iz vedno prazne blagajne. Zato bi morda ne bilo napačno, če bi posetilo ob podobni priliki Hoče nekoliko več ljubiteljev prirode in Sokola. — Prireditelji pestrega vzporeda zaslu-

žijo vso hvalo za neumoren trud. Naj se le kaj kmalu zopet oglašijo. — Zdravo!

Sport.

: Maribor I. : Rapid I. 3:0 (2:0). Včeraj je absolvirala »Maribor« prijateljsko tekmo proti »Rapidu« sicer zmagoslavno — ali vendar njega forma ni bila ravno na višku. Odlikovali so se sicer posamezni, tako Pernat, Bratoš in oba branilca — a skupna igra je nekoliko zastajala za ono v prejšnjih nastopih. Rapid se je po preživeti rizi zopet nekoliko ustalil, manjka pa še skupnosti in kar je glavno — napadalni vrsti strel na goal. Potek: Po običajnem početnem poskušanju zadobi Rapid malo premoč. Bizjak v goalu M. jim napravi upe — streljajo »dolgo« ali vse »črez«. V 25 min. reši Wagner. Takoj nato bombardna na vrata Rapida, ki ga ukine Dolinšek. V 31 min. nepravilnega nasokla Zeichna prosti strel — Žunčovič efektno brani. — V 35 min. center z desno — robinsonada Dolinška se ponese — Vogrinec scorta. Menja — Dolinšek zapusti vrata — strel prvega rezultira v mreži. V drugem polčasu Maribor že začetkoma pritiska in doseže v 21 min. vsled »faula« Zeichna po 11 min. 3 goal (Pernat). V 26 m. ep center Safrana — Vogrinec strelja mimo. V 31 min. poskrbi Ferk nekoliko za zabavo — protest Rudna — menjajoči napadi — neopravičeno odžvižgan off-side Safrana, ki je na levem krilu v vsem ugajal — nato konec. Koti 4:5 za M. Sodnik g. Nemeec splošno dober a v offsidu površen.

: Rez. Maribor : rez. Rapid 1:1. Predtekma. Najnovejša čednost obeh — netočnost. Igra s pomočjo Maribora, kojega branilci so v dobri formi — zadovoljiva. Krilec obeh še slabi v krit

ju. Napadalne vrste neodločne, vendar mariborska z Bregantom in Škotlarjem na levi boljše. Splošno pa bi malo manj prerekanja ne škodilo. Sodnik g. Planinšek.

: Svoboda : Mak 2:2 (2:1). Nedeljska prvenstvena tekma med tukajšnjo »Svobodo« in »Makom« je kenceala nad vse presenečenje neodločno. Igra je bila zelo lepa. Igralo se je obojestransko z požrtvovalnostjo in menjajoči brzi tempo je nudil tudi hvalevredno kombinacijo. Pri Maku je bil dober Kopčič, dočim je mlada »Svoboda« tokrat pokazala višek požrtvovalnosti in lepe igre. Dobri so bili golman Anreiter, desno krilo, center half in srednji forward. Tudi obrana se je izkazala dovoljno. Sodil je g. Frankl dobro. K.

Prekmurje.

Nekaj o orlovskem zletu v Murški Soboti. Da si bodo bralci, ki nso videli Orlovskega nastopa v Murški Soboti lahko predložili kako je uspela prireditev! Evo Vam točnega poročila. Na predvečer t. j. v soboto so priredili godci Orlovške godbe iz Ljutomera po Murški Soboti nekak obhod z godbo. Ta obhod naj bi se zval mirozov, zasluži pa vse kaj drugega nego to. Na to se je ustavila godba pred katol. cerkvijo, tam je imel nekdo nagovor na zbrano množico, pa kaj ko je bilo samo par žensk, drugo pa samo otroci. Govornik je premleval običajne fraze o »Orlu« in se bratil z protestanti. Na to je nastopil drug govornik, ki se ga ni skoraj nič razumelo. Po govoru je godba zaigrala »Lepa naša domovina« in na to so se počas razšli. Drugi dan zjutraj zopet budnica. Škripanje isto. Pri postajenateljstvu so zaprosili, naj se jim dovoli posebni vlak na Hodoš in nazaj, reklo se je, da pride s tem vlakom kakih 1000

Orlov in tako so jim šli na lim. Pa glejte čudo! Pripeljalo se jih je nekaj nad 200 in to večini duhovni n. ženice. Sprejem na kolodvoru je bil nad vse klaverno, kljub temu da je bila reklama tako zapeljiva, češ to bo samo narodna prireditev. Ker so ljudi na ta način furbali, so jim tudi odlične dame nasedle. Ko pa so dobile vtis, da bo prireditev vse prej kot narodna, so jim te dame zadnji hip odpovedale sodelovanje. Pri veselici nisi videl zopet razum žensk in otrok in par radovednežev niti 50 Orlov v popolnem kroju. Večina je bilo napravljena čisto civilno, le čepice so imele na glavi. V splošnem je bil vtis ta, da tako klaverno veselice Murska Sobotiče ni videla, kljub temu, da so Kleklove Novine pisalev uvodniku: »To bo prvi največji nastop Orlov v Prekmurju. Naši Orli vam pokažejo, kaj znajo. Vredno je to pogledati. Subočani! Udeležite se tega tabora polnoštevilno, ki ste že večkrat videli v Murški Soboti sokolske prireditve, pogledite si zdaj prireditev Orlov, tabor enega krščanskega društva, da boste videli da to društvo v svojem krščanskem naziranju stoji visoko nad sokolskim društvom.« Komentarja ni treba.

Nagajivost. Ko je šel te dni 20letni Vincenc Bejek, čevljarski pomočnik v Rakišanih pri Murški Soboti domov, je prišel nenadoma tiho za njim Györek Pištár in mu nastavil nogo, da bi padel. Bejek pa je o nakano pravočasno opazil in hotel nagajivca sklofati, toda ta je bil urnejši in je sunil z nožem Bejeka v levo roko. Moral se je podati v bolnico.

Nesreča pri delu. Lebar Josip v Kapci pri Dolnji Lendavi je klepal srp, pri tem pa mu je odletel košček železa v levo oko in ga ranil. Moral se je podati v bolnico.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.
Glavni urednik: Radoj Rehar

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje in druge deželne prideleke kupuje in prodaja **ANDREJ OSET, Maribor**, Aleksandrova cesta št. 57. Telefon št. 88. 1328

GALANTERIJ

drobnarijo, špago in vrvarske izdelke na drobno priporoča Drago Rosina, Vetrinjska ul. 26. 1661

Cevlji, nogavice

v veliki izbiri in po solidnih cenah vedno pri **ANICITRAUN** **MARIBOR**, Grajski trg 1

N. J. Sadlucki

hiromant, psihografolog in fizionomist ordinira vsaki dan od 10.—12. in od 2.—7. ure v Gosposki ulici 28/I. — — — 1663

Mala oznanila.

Oljak se sprejme na hrano. Kje pove upravnistvo. 1658

Oljaki, mlajši, se sprejmejo na hrano in stanovanje. Kje pove upravnistvo Tabora. 1656 2-2

Perfektne kuharice se sprejme tako k boljši družini v Zagreb. Ponudbe na Spanić, Zagreb, Mihajlovičeva ulica. 1640 3—2

Suhe gobe, lirove cvetje, brinjevo olje in poljske prideleke plača najbolje trdka Siro-Rant, Kranj, tel. int. št. 9, in nudi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd. Presim za ponudbe gob z vzorci. 1403

Dobro mleko, surovo maslo in sir se dobijo v mlekarni Ivana Golob, Slovenska ul. 16. 1551 10—9

Prodaja se pritlična, 4 stano — vanja obsegaajoča hiša s prostornim dvoriščem in lepim vogelnim stavbenim prostorom ob zelo prometni cesti v Studencih pri Mariboru, Aleksandrova cesta 19 (tik ob »Gostini nad Dravo«) Hiša je last CMD. Kupec nosi vse stroške in kupnino plača takoj. Prodajalec si pridržuje tekoma 14 dni ponudbo sprejeti ali odkleniti. Vse informacije daje t. upravitelj nadučitelj Hren v Studencih, kamor se naj pošiljajo tudi pismene obvezne ponudbe in sicer do 15. septembra 1922. 1494

Prodaja se: velika omara (trdi les), omara (mehki les), 2 posamezni postelji (trdi les), Maribor, slika z okvirjem, divan, pregrinjalo za postelji, 2 kovčka, 2 lepa površnika srednje velikosti, plišasta površina jopa i. dr. Vpraša se: Rotovski trg št. 8, I. nadst. levo 1662

Podpisana naznanjava, da sva otvorila v **Mariboru, Dravska ulica 10** novo

elektromehanično delavnico

kjer se popravljajo vsakovrstni električni stroji, aparati, likalniki, kuhalni lonci i. t. d. Novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dinamov, transformatorjev i. t. d.

1605 3—3

BIZJAK & ZAVRSNIK.

I. KARNIČNIK

Maribor, Grajski trg 1
Manufaktura. — Perilo.
Na debelo! 1609 3-3 Na drobno!

JOSIP GUMZEJ SODAR

Vojašniška ulica št. 7

Izdeluje vse vrste sodov po umerjenih cenah

1619 3—3

„Priporočamo sledeče tvrdke“

KAROL HOJS

Stavbeno podjetje in lesna trgovina, Ormož, D. M. Puščava 1655

Parni in umetni mlin v Središču

J. ZADRAVEC

1648

VINARIA D. D.

vinogradnikov v Ptuj. Stalna zaloga prvovrstnih haloških in ljutomerskih vin. 1649

TOMAŽIČ JOSIP

Modni salon za uniformiranje in civilne obleke. Celje, Glavni trg 10/II. 1647

Dežne plašče, klobuke, perilo, čevlje

ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri priporoča

JAKOB LAH - MARIBOR
GLAVNI TRG 2. 1608 4-3

Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča

I. TEMERL NASL.

Razinger & Stravs

Strojno in stavb. ključavničarstvo, avtogenično varjenje.

MARIBOR, VOLKMARJEVA UL. 6.

— Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča dela. —

1599 3—3

JOSIP KARNIČNIK

MARIBOR, GOSPOSKA

15

Modna in športna trgovina.

Zaloga original angleškega

sukna. Zaloga izgotovljenih

oblek. Prvovrsten krojaški

salon.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!